

Csoda Burgenlandban – EU-segítséggel

Az Európai Unió nélkül aligha ülnénk itt, de nehezen is érték volna ide, mert út se igen lenne – mondja nevetve Manfred *Kalcher*, a Balance Resort igazgatója. Hallgatósága egyetértően bólogat. A helyszín a dél-burgenlandi Stegersbach vadonatúj termál szállodája, egy kőhajításnyira az itteni nevezetes hőforrástól. A 318 ágyas létesítmény építése része volt annak a programnak, amely a bőséges termálvíz áldásait kihasználva igyekszik a vendégeket ide vonzani, s ezzel életet lehelni a jobb sorsra érdemes környékbe. Minden nagyon új itt, tágas és korszerű. Az egész házban vezeték nélkül elérhető a világháló, a fedett uszodából közvetlenül ki lehet úszni a szabadtéri medencébe, de ha valaki előnyben részesíti a régebbi termál központot, oda is vezet átjáró. Amit csak wellness gyűjtőnév alatt el lehet képzelni, az itt mind „kapható”. A konyhafőnökség viszont elnéző: ha a vendég nem éri be a reformkoszttal és inkább bűnözni van kedve, ehhez is kínálnak ételkülönlegéseket. A tervezők és építők szemmel láthatóan nem küzdöttek helyhiánnyal, meglehetősen kies vidék ez. Burgenland – és Ausztria – legelmaradottabb csücskében vagyunk, lenn délen, *Güssing* körzetben.

Nem mintha Ausztria e legfiatalabb tartománya egészében büszkélkedhetne: sokáig mostohasorsa volt. Ma ezt Ausztriában azzal szokás magyarázni, hogy a kettészakított, s felerészben Magyarországhoz került terület az osztrák oldalon ipar és nagyváros nélkül maradt, és egészen az Európai Unió közbeavatkozásáig nemigen volt lehetősége megfelelő struktúrák kialakítására.

Szerencsések vagyunk, mi már régen elkészültünk az építkezéssel, másfél éve működik a szálloda – mondja az igazgató, arra utalva, hogy 2007-től alaposan csökken az EU struktúra-alapjából érkező támogatás, amely 1995-2006 között bőségesen jutott Burgenlandnak. Mindez nem azért történik, mert Brüsszel meggondolta magát, hanem mert az említett időszakban kapott összesen 460 millió euro – az előírásnak megfelelően helyi forrással kiegészítve – megtette a magáét. Olyan fejlődés következett be, hogy Burgenland lassan kicsúszik az agyontámogatott „Cél-1”-es övezet keretei közül, vagyis az itteni bruttó nemzeti össztermék eléri, sőt meghaladja az Európai Unió átlagának 75 százalékát. A sokat jelentő besorolás viszont csak e szint alatt érvényes. 2007-től a brüsszeli nyelven „phasing out”-ként jelölt időszak kezdődik, a „szoktatás a semmihez”: vagyis még van pénz, de jó egyharmadával kevesebb.

Sajnálkozásra semmi szükség – jelzik a helyi kormány EU-szakértői. Éppenséggel be lehet érni kevessebbel is: a nagy infrastrukturális beruházások kora lejárt, az utak, ipari parkok megépültek, s ha a jövőben az innováció, a technológiai fejlődés lesz a központi téma, ahhoz kisebb beruházás is elegendő. Másrészt – s ezt az Európai Unió által szervezett sze-

minárium résztvevői első kézből tudhatják meg a Brüsszelből érkezett bizottsági emberektől – a határon átnyúló együttműködés kosarába a korábbinál csaknem 13%-kal több került. Burgenland, a maga hosszú határvonalával ezt is képes jól kihasználni.

Güssing környékén, a dombon magasodó csinos vár alatt egyébként nem is elsősorban a gyógyturizmusra büszkék, holott annak tervei jócskán részesültek a brüsszeli támogatásból. Ebben az alig 4200 lakosú kis községben működik az Európai Új Energia Központ, egy olyan biomassza erőművel, amely nemcsak a községet, hanem a 27 ezer lakosú járást is szinte teljes egészében ellátja energiával. Elzárják az orosz vezetékeken a csapokat? Pánikban a világ az olajár miatt? A güssingiek megvonják a vállukat, és szeretettel méregetik a környező erdőket: amíg ott megvan az évi 5-6%-os természetes gyarapodás, addig nekik nem fáj a fejük.

A biomassza energiává, hővé, üzemanyaggá alakításának újítása, a technológiák egymáshoz illesztése bécsi és grazi tudósok sikere. Az ő terveik alapján, és részben EU-pénzből, 150 millió schillinges beruházással épült fel az erőmű. A biomassza titokzatos kifejezés mögött tulajdonképpen faforgács rejlik, de csak a rossz fát vágják ki, vigyáznak az erdőre. Ha valami van ezen a környéken, az a lombfa, a terület 42 százaléka erdőség – teszi hozzá a főmérnök. Nem titkolja: a ma világszerte csodált létesítményt szó szerint a szükség kényszerítette ki. Tizenhét évvel ezelőtt kezdődött meg az elgondolás kidolgozása. Ennek a vidéknek semmi jövője nem volt, a lakosság 70 százaléka ingázott, ha ugyan talált munkahelyet. Güssingnek még vasútvonala, autópályacsatlakozása sem volt.

Az energiakonceptió tetszett a helyi vezetésnek, különösen, mert a műszakiak meggyőzték arról, hogy a beruházáshoz szükséges pénz másik fele is előteremthető, amivel az EU-támogatást ki kell egészíteni. Hogy honnan? Intézmény és magánember egyaránt fizeti a horroribilis energia számlákat, csak át kell csoportosítani.

Ez a létesítmény jó reklám az EU strukturális alap felhasználására: az erőmű körül már százmillió eurónyi beruházás létesült. Nagy energiafogyasztású ágazatok települnek ide – fafeldolgozók, szárítók, munkahelyek jönnek létre, s még a szolgáltatóipar is hasznot húz. A látogatóknak, szakmai érdeklődőknek szállodát kellett építeni a központ szomszédságában. Nem olyan látványos ez, mint a Balance Resort, de aki itt akar megszállni, úgysem szórakozni jön. Güssing a szakértőkkel is szívesen megosztja ismereteit: nosza, lásson neki más is, ha tud! Számukra nincs versenytárs, s termelésük növekedésének sincsen gátja. Nincs felesleg, mehet minden a hálózatba, s a biodieselt is viszik, mint a cukrot.

Szászi Júlia